

Sygn. akt: I C 226/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Waclaw
Protokolant:	p.o. sekr. sąd. Marlena Kowalewska

po rozpoznaniu w dniu 4 lutego 2015 r. w Olsztynie

sprawy z powództwa **J. K. (1), J. K. (2), N. K.**

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powodów J. K. (1), J. K. (2), N. K. kwoty po 40.000,- zł (czterdzieści tysięcy) na rzecz każdej z nich wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty;

II. pozostałej części oddala powództwo;

III. zasądza od powódek na rzecz pozwanego kwotę 1725 ,- zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa ((...)) kwotę 987,54 zł tytułem zwrotu wyłożonych wydatków oraz kwotę 6000,- zł tytułem części opłaty od której powódki były zwolnione, nadto od powódek z zasądanego roszczenia kwotę 1610,- zł tytułem zwrotu wyłożonych wydatków w pozostałej części tj. od ściągnięcia od nich reszty opłaty od pozwu odstępując.

Sygn. akt I C 226/14

UZASADNIENIE

Powódki J. K. (1), J. K. (2) i N. K. wniosły o zasądzenie na ich rzecz od pozwanego (...) S.A. w W. kwot po 100.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych oraz o zasądzenie kwot po 4.915,07 złotych tytułem skapitalizowanych odsetek za naruszenie dóbr osobistych za okres od dnia (...) roku do (...) roku wraz z ustawowymi odsetkami licznymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Nadto powódki wniosły o zasądzenie na ich rzecz od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie po 7.200 złotych oraz kosztów opłat skarbowych od pełnomocnictw procesowych w kwocie po 34 złote.

Uzasadniając swoje żądania powódki wskazały, iż dnia (...) roku doszło do wypadku komunikacyjnego, na skutek którego J. K. (3) mąż i ojciec powódek (pasażer pojazdu N. (...)) o nr rej. (...) kierowanego przez T. K.) doznał obrażeń skutkujących śmiercią na miejscu zdarzenia. Pozwany w toku postępowania likwidacyjnego przyznał powódkom odszkodowanie z tytułu pogorszenia się sytuacji życiowej po śmierci J. K. (3), jednak odmówił przyznania

zadośćuczynienia. W ocenie strony powodowej, powyższe stanowisko pozwanego w zakresie zapłaty zadośćuczynienia jest nieuzasadnione, gdyż zmarły w chwili śmierci mieszkał z żoną i dziećmi, opiekował się nimi, uzyskiwał dochody niezbędne do funkcjonowania rodziny. Do chwili obecnej powódki odczuwają dyskomfort psychiczny związany z utratą bliskiej osoby, jego obecności, wsparcia. Powódki nadal pamiętają tragiczne zdarzenie, wspominają zmarłego, kultywują jego pamięć. Powódki doznały cierpień psychicznych i moralnych, a nadto zostały zerwane łączące je ze zmarłym więzi emocjonalne.

Nadto powódki domagały się na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych skapitalizowanych odsetek. Odsetki te obliczono od dnia następnego po dacie decyzji określającej stanowisko strony pozwanej w sprawie, gdyż już wtedy posiadała ona dostateczną wiedzę by w całości szkodę zlikwidować.

Tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego powódki domagały się dwukrotności stawki minimalnej, gdyż w ich ocenie jest to uzasadnione znacznym nakładem pracy pełnomocnika powódek. (k. 3-9)

W odpowiedzi na pozew **pozwany (...) S.A. w W.** wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódek na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości po 7.200 złotych oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictw procesowych w kwocie po 17 złotych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew, pozwany przyznał, że w toku postępowania likwidacyjnego wypłacił powódce J. K. (1) kwotę 28.000 złotych tytułem odszkodowania z art. 446 § 3 k.c. oraz kwotę 4.822,85 złotych z tytułu innych żądań, zaś powódkom N. K. i J. K. (2) kwoty po 31.000 złotych tytułem odszkodowań z art. 446 § 3 k.c.. Odnosząc się zaś do żądań pozwu pozwany podniósł, iż nie zasługuje ono na uwzględnienie co do zasady i co do wysokości.

W ocenie strony pozwanej wskazując na podstawę roszczenia – art. 448 k.c. powódki próbują ominąć obowiązujące w dacie zdarzenia przepisy zgodnie z którym osoby bliskie zmarłemu były uprawnione jedynie do odszkodowania związanego ze znacznym pogorszeniem ich sytuacji życiowej tj. art. 446 § 3 k.c. . Roszczenie oparte o przepis art. 448 k.c. przysługuje jedynie osobie bezpośrednio poszkodowanej czynem niedozwolonym, tak więc członkowie rodziny zmarłego nie posiadają legitymacji do żądania zadośćuczynienia na tej podstawie. Nadto, może być ono skierowane jedynie przeciwko sprawcy naruszenia dobra osobistego, co oznacza, że brak jest podstaw do kierowania takiego żądania przeciwko zakładowi ubezpieczeń.

W ocenie pozwanego kwoty dotychczas wypłacone powódkom na podstawie art. 446 § 3 k.c. w pełni likwidują szkodę powstałą z tego tytułu również w zakresie zadośćuczynienia z tytułu doznanej przez nich krzywdy. Nadto upływ czasu od powstania wypadku wpłynął na zmniejszenie rozmiaru krzywdy, bólu i cierpienia powódek po śmierci J. K. (3). Ponadto na dzień wypadku w ocenie pozwanego nie doszło do wykształcenia więzi emocjonalnej i rodzinnej między powódką J. K. (2) a jej ojcem, ponieważ powódka w chwili jego śmierci miała niespełna 2 lata. Z ostrożności procesowej, strona pozwana podniosła przyczynienie się J. K. (3) do powstania szkody w 70% o ile zostanie ustalone, że w momencie wypadku nie był on zabezpieczony pasami bezpieczeństwa.

Odnosząc się do roszczenia o skapitalizowane odsetki pozwany zakwestionował je co do zasady i co do wysokości. (k. 70-77)

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu (...) roku na trasie S.- N.doszło do wypadku samochodowego, podczas którego kierujący samochodem osobowym marki N. (...)o nr rej. (...)T. K.zjechał na prawe pobocze, a następnie wykonując gwałtowny skręt w lewo, doprowadził do wpadnięcia samochodu w poślizg, przemieszczenia się na lewy pas jezdni i zajechanie drogi prawidłowo jadącemu kierowcy P. (...)powodując zderzenie w wyniku którego pasażer kierowanego przez niego pojazdu J. K. (3)doznał obrażeń ciała skutkujących jego śmiercią na miejscu zdarzenia.

Prawomocnym wyrokiem z dnia (...)roku Sąd Rejonowy (...) uznał T. K.za winnego popełnienia przestępstwa z art. 177 § 2 k.k., a mianowicie tego, że kierując samochodem osobowym marki N. (...)o nr rej. (...)nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że nie zachowując należytej ostrożności, po przejechaniu całej długości łuku drogi w prawo, wskutek nieuwagi zjechał na prawe pobocze, a następnie wykonując gwałtowny skręt w lewo, doprowadził do wypadnięcia samochodu w niekontrolowany poślizg, przemieszczenie się na lewy pas jezdni i zajechanie drogi prawidłowo jadącemu kierowcy P. (...)o nr rej. (...), powodując zderzenie boczno – czołowe obydwu pojazdów, w wyniku czego pasażer samochodu N. (...)o nr rej. (...)J. K. (3)doznał obrażeń ciała skutkujących jego śmiercią na miejscu zdarzenia. W czasie wypadku J. K. (3)miał zapięte pasy bezpieczeństwa.

T. K. za popełnienie czynu mu przypisanego został skazany na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby.

(bezsporne, karta zdarzenia drogowego – wypadek k. 15-16, protokół przesłuchania T. K.k. 130-131, k. 132-134 wyrok SR (...) k. 19-20, opinia dotycząca wypadku drogowego k. 21-31, odpis skrócony aktu zgonu k. 32, opinia sądowo – lekarska k. 272-275)

W dniu zdarzenia sprawca wypadku T. K. był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w związku z ruchem pojazdu u ubezpieczyciela (...) S.A. – obecnie pozwanego (...) S.A. w W..

(okoliczność bezsporna)

Powódka J. K. (1)wstąpiła w związek małżeński z J. K. (3)(...) roku, z którego posiadali dwoje dzieci: N. K.(urodzona w (...)) i J. K. (2)(urodzona (...))

(dowód: odpis skrócony aktu zgonu J. K. (3) – k. 32; odpis skróconego aktu urodzenia N. K. – k. 33, odpis skróconego aktu urodzenia J. K. (2) – k. 33)

Po ślubie powódka J. K. (1) wraz z mężem J. K. (3) zamieszkali w domu rodziców J. K. (3) w W., przy ul. (...). Byli zgodnym małżeństwem. Powódka J. K. (1) pracowała zawodowo, mąż powódki początkowo pracował dorywczo, następnie pracował w firmie budowlanej. Po tym jak w (...) urodziły się córki, J. K. (3) aktywnie uczestniczył w opiece nad nimi, spędzał z nimi czas wolny, starszą córkę N. odwoził do szkoły. Dzieci nie sprawiały problemów wychowawczych, nie korzystały z pomocy psychologa.

Po wypadku J. K. (4) przez okres ponad jednego miesiąca nie pracowała, przebywała na zwolnieniu lekarskim, a N. K. przez tydzień nie uczęszczała do szkoły. Następnie z uwagi na fakt, że córka bała się sama chodzić do szkoły, matka odprowadzała ją do szkoły i przyprowadzała. J. K. (1) korzystała z pomocy psychologa z Gminnego Ośrodka Pomocy (...). Powódka N. K. po śmierci ojca częściowo zamknęła się, stała się nerwowa i również zaczęła korzystać z pomocy psychologa szkolnego i pedagoga szkolnego.

Po około roku od wypadku, powódki wyprowadziły się z mieszkania przy ul. (...) w W. i zamieszkały w mieszkaniu komunalnym.

Obecnie powódka J. K. (1) pozostaje w związku nieformalnym z mężczyzną, którego poznała 4 lata po śmierci J. K. (3). Z związku z tym mężczyzną posiada jedenastomiesięcznego syna W..

(dowód: zeznania J. K. (1) w charakterze strony powodowej k. 97v-98, 00:14:25-00:59:24zeznania świadka T. K. k. 122v, 00:09:06-00:23:56, zeznania świadka J. K. (5) k. 122v-123, 00:23:56-00:44:18, zeznania świadka S. S. k. 123-123v, 00:44:18-01:05:52, zeznania świadka W. Z. k. 192-192v, 00:04:47-00:27:08)

Powódki zgłosiły pozwanemu roszczenia odszkodowawcze związane ze śmiercią J. K. (3). W toku prowadzonego postępowania likwidacyjnego strony zawarły ugodę, na podstawie której pozwany ubezpieczyciel w ramach odpowiedzialności odszkodowawczej na podstawie art. 446 § 3 k.c. przyznał J. K. (6) kwotę 28.000 złotych tytułem pogorszenia się sytuacji życiowej i poniesionych strat oraz 4.822,85 złotych tytułem innych żądań, zaś powódkom N.

K. i J. K. (2) kwoty po 31.000 złotych tytułem pogorszenia się sytuacji życiowej i poniesionych strat. Poszkodowani oświadczyli jednocześnie, że przyznane kwoty wyczerpują wszelkie roszczenia z tytułu pogorszenia sytuacji życiowej, rent oraz strat materialnych oraz poniesionych kosztów będących następstwem wypadku.

(dowód: dokumenty znajdujące się w akta szkody o nr (...) – załącznik do akt niniejszej sprawy)

Sąd zważył, co następuje:

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego roszczenie powódek zasługiwało na uwzględnienie, choć nie w pełnym, dochodzonym pozwem zakresie.

Na wstępie podkreślić należy, że pozwany ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą za skutki wypadku, jakiemu uległ J. K. (3), czemu to strona pozwana zasadniczo nie zaprzeczała i czego nie kwestionowała. W toku postępowania likwidacyjnego pozwany dokonał wypłaty odszkodowania na rzecz powódek, co oznacza w sposób bezsprzeczny, że nie kwestionował w zasadzie podstawy odpowiedzialności odszkodowawczej za skutki przedmiotowego wypadku. Jednakże jednocześnie podniósł, że brak jest podstaw prawnych do zasądzenia na rzecz powodów zadośćuczynienia.

W tym miejscu podkreślić należy, że podstawa prawna dochodzonego przez powódki zadośćuczynienia - art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. i art. 23 k.c. - jest ze wszelkimi trafna, co zostało już przesądzone w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Niekwestionowaną jest możliwość dochodzenia i zasądzania zadośćuczynienia po śmierci osoby bliskiej, wskutek deliktu popełnionego przed (...), tj. przed wprowadzeniem art. 446 § 4 k.c.. Nowelizacja kodeksu cywilnego w tym zakresie doprowadziła jedynie do zmiany w sposobie realizacji roszczenia przez skonkretyzowanie osób uprawnionych do jego dochodzenia oraz przesłanek jego stosowania (tak m.in. uchwała z 13 lipca 2011 r., III CZP 32/11, OSNC 2012/1/10; wyrok z 11 maja 2011 r., I CSK 621/10, LEX nr 848128; wyrok z 14 stycznia 2010 r., IV CSK 307/09, OSNC-ZD 2010/3/91; wyrok z 6 lutego 2008 r., II CSK 459/07, LEX nr 950430; uchwała z 22 października 2010 r., III CZP 76/10, LEX nr 604152; wyrok z 25 maja 2011 r., II CSK 537/10, LEX nr 846563; wyrok z 15 marca 2012 r., I CSK 314/11, LEX nr 1164718, wyrok z 10 listopada 2010 r. II CSK 248/10, uchwała z dnia 20 grudnia 2012 r., III CZP 93/12, Biul. SN 2012/12/11). Zgodnie z ugruntowanym obecnie stanowiskiem Sądu Najwyższego najbliższym członkom rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną przed (...) krzywdę w następstwie naruszenia deliktem dobra osobistego, w postaci szczególnej więzi rodzinnej łączącej je ze zmarłym. W uchwale z dnia 13 lipca 2011 roku (III CZP 32/11) Sąd Najwyższy wskazał dodatkowo, że dla domagania się zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej na podstawie art. 448 k.c. potrzebne jest także istnienie obok formalnych więzi rodzinnych, także istnienie więzi emocjonalnych między zmarłym i dochodzącym zapłaty zadośćuczynienia. Jeden czyn niedozwolony może wyrządzać różne szkody u różnych osób. W przypadku krzywdy wyrządzonej osobom bliskim zmarłego, naruszone jest ich dobro osobiste w postaci zerwania więzi emocjonalnej, szczególnie silnej w relacjach rodzinnych.

Sąd Najwyższy wskazał nadto, że zasady i granice odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń w ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym wyznacza odpowiedzialność ubezpieczonego. Tak więc obowiązek ubezpieczonego zapłaty zadośćuczynienia osobom bliskim zmarłego na podstawie art. 448 k.c. zostaje przejęty przez ubezpieczyciela. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 7 listopada 2012 roku (III CZP 67/12) stwierdził, że uznanie, iż w takiej sytuacji odpowiedzialność ubezpieczyciela nie pokrywa się z odpowiedzialnością ubezpieczonego musiałoby znajdować oparcie w konkretnej podstawie prawnej wyłączającej odpowiedzialność ubezpieczyciela. Przepis art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 z późn. zm.) - w brzmieniu sprzed dnia 11 lutego 2012 r. - nie wyłączał zaś z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c.. (uchwała z dnia 20 grudnia 2012 roku, III CZP 93/12)

Wobec powyższego, nie może budzić wątpliwości odpowiedzialność pozwanego co do zasady za krzywdę wynikłą wskutek śmierci J. K. (3). Istota przedmiotowej sprawy sprowadziła się więc do ustalenia rozmiarów krzywdy

doznanej przez powódki, a w dalszej kolejności ustalenia odpowiedniej wysokości przysługującego z tego tytułu zadośćuczynienia.

W świetle zgromadzonego materiału dowodowego, niewątpliwie śmierć J. K. (3) skutkowałą doznaniem przez powódki krzywdy wynikającej z naruszenia ich dóbr osobistych w postaci choćby istniejącej więzi rodzinnej, prawa do życia w pełnej rodzinie, szczególnej więzi rodziców z dzieckiem, prawa do życia w związku małżeńskim i ta okoliczność z przyczyn oczywistych szerszego uzasadnienia nie wymaga. Z zeznań strony powodowej i świadków będących członkami najbliższej rodziny J. K. (3) i J. K. (1) wynika w sposób bezsprzeczny, że rodzina zmarłego była zgodną, o pozytywnych i serdecznych relacjach, brak było też jakichkolwiek podstaw dla uznania, iż relacje te miałyby przybierać inny, negatywny, czy obojętny charakter. W ocenie sądu zeznania świadków i strony powodowej są w tym zakresie wiarygodne.

Przechodząc w tym miejscu do wskazania sposobu ustalenia wysokości przysługującego zadośćuczynienia, podkreślić należy, że zgodnie z ugruntowanym już zapatrywaniem wyrażonym m.in. w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r. (III CSK 279/10, OSP 2012/4/44) zadośćuczynienie ma na celu kompensację doznanej krzywdy, tj. złagodzenie cierpienia wywołanego śmiercią osoby bliskiej oraz pomoc osobie pokrzywdzonej w dostosowaniu się do zmienionej w związku z tym rzeczywistości, przy czym na sam rozmiar krzywdy mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia (np. nerwicy, depresji), roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień trudności z jakimi pokrzywdzone będą umiały się zmierzyć, by odnaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego.

Mając powyższe na względzie podkreślić należy, że w przypadku roszczenia jakim jest zadośćuczynienie za krzywdy związane ze śmiercią bliskiego członka rodziny, oceniając rozmiar krzywd Sąd winien wziąć pod uwagę przede wszystkim relacje łączące każdą z powódek ze zmarłym J. K. (3). W ocenie Sądu zebrany w sprawie materiał dowodowy przysporzył podstaw dla poczynienia w tej mierze ustaleń oraz wysnucia wniosków uwzględniających po części stanowisko co do wysokości zadośćuczynienia zarówno strony powodowej, jak i pozwanej.

Niewątpliwie wszystkie powódki łączyły silne więzi i relacje ze zmarłym J. K. (3), ale żadna z nich określając rozmiar swojej krzywdy nie wskazywała na szczególne, wyróżniające okoliczności. Niewątpliwie J. K. (2) w chwili śmierci ojca miała niespełna 2 lata i jej więzi łączące z ojcem nie wykształciły się na takim poziomie jak choćby te łączące straszłą córkę z ojcem. Z faktu tego nie sposób wyprowadzić jednak wniosku, iż jej krzywda jest mniejsza aniżeli krzywda, której doznała starsza córka. Na skutek zdarzenia, J. K. (2) utraciła bezpowrotnie bowiem szansę na ukształtowanie tej więzi.

W ocenie Sądu na tle stanu faktycznego w sprawie niniejszej nie wystąpiły na tyle rozróżnialne elementy stanu faktycznego przekładające się wprost na pozytywne lub negatywne przesłanki miarkowania i zasądzenia omawianego zadośćuczynienia na rzecz powodów, które uzasadniałyby uwzględnienie dochodzonych przez nich żądań w różnym stopniu.

Odnosząc się natomiast do rozmiaru krzywdy doznanej przez powódkę J. K. (1) wskutek śmierci jej męża J. K. (3) wskazać należy, że niewątpliwie zmarły odgrywał w jej życiu rolę niepomiernie bardziej istotną, co w sposób oczywisty musiało przełożyć się na ocenę skali pokrzywdzenia związanej utratą osoby bliskiej, utratą więzi, poczuciem swoistej pustki po utracie osoby bliskiej. Pozostawali oni w związku małżeńskim od 7 lat, a poznali się gdy powódka miała lat 18. W tym czasie powódka urodziła dwoje dzieci, w których wychowaniu aktywnie uczestniczył mąż J. K. (3), będąc wsparciem dla powódki.

Po śmierci męża powódka przez pewien czas przebywała na zwolnieniu lekarskim i korzystała z pomocy psychologa. Bezpośrednio po zdarzeniu, powódka odczuwała pustkę, lęk przed dalszą przyszłością, co dodatkowo negatywnie wpływało na jej ówczesne samopoczucie. Zmarły odgrywał również ważną rolę w życiu swoich dzieci, w tym zwłaszcza

N. K., która w chwili śmierci ojca była uczniem szkoły podstawowej i bardziej świadomie uczestniczyła w budowaniu więzi emocjonalnej z ojcem. Silnie odczuła utratę osoby, z którą spędzała czas wolny, który był dla niej wsparciem.

Okoliczności sprawy, w tym również nagły i tragiczny charakter śmierci J. K. (3) obrazują skalę cierpień i ujemnych następstw w sferze duchowej i psychicznej powodów, choć jednocześnie można w sprawie doszukać się okoliczności, które mogą i winny skutkować odpowiednim zmiarkowaniem wysokości przyznanego zadośćuczynienia.

O ile bowiem J. K. (3) zmarł śmiercią tragiczną, co zawsze stanowi dodatkowe źródło przeżyć negatywnych, to zauważyć należy, że wina sprawcy wypadku nie przybierała postaci winy o rażąco wysokim natężeniu. Przyczyną zaistnienia zdarzenia było nieumyślne naruszenie zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym. W dniu zdarzenia padał deszcz, nawierzchnia drogi była mokra. Jakkolwiek okoliczność ta nie może być rozpatrywana w kategoriach przyczynienia się do powstania szkody i tym samym rozmiaru doznanego krzywdy, niemniej jednak rzutuje ona odpowiednio na wysokość ustalonego zadośćuczynienia. Oczywistym jest bowiem, że granice odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego ubezpieczyciela są wyznaczone przez zakres odpowiedzialności sprawcy zdarzenia skutkującego powstaniem szkody.

W toku postępowania sądowego, strona pozwana podniosła zarzut, jakoby J. K. (3) w czasie zdarzenia nie miał zapiętych pasów bezpieczeństwa, czym przyczynić miał się do powstania szkody w 70%. Tymczasem z opinii biegłego sporządzonej w toku postępowania (...), która za zgodą stron została uznana za procesowo równoważną opinii w sprawie niniejszej, nie wynika, aby istniały jakiegokolwiek podstawy do ustalenia, że J. K. (3) w chwili zdarzenia nie miał zapiętych pasów bezpieczeństwa. Z dokumentacji zawierającej opis zdarzenia oraz dokumentacji fotograficznej wynika, że pasy bezpieczeństwa pasażera były przecięte. Umieszczenie ciała J. K. (3) na siedzeniu pasażera w bezpośrednim kontakcie z miejscem uderzenia przodu samochodu również wskazuje, że był on zabezpieczony pasami bezpieczeństwa. Na powyższe wskazuje również rodzaj obrażeń doznanego przez wymienionego. Strony niniejszego postępowania opinii tej nie kwestionowały, dlatego też Sąd opinię tą uczynił podstawą ustaleń w zakresie braku przyczynienia się J. K. (3) do skutków zdarzenia.

Zauważyć należy, że na dzień wyrokowania od wypadku upłynął już znaczny okres czasu (ponad 8 lat), co siłą rzeczy przyczyniło się do załagodzenia jego skutków choćby z uwagi na częściowe przynajmniej zatarcie przykrych wspomnień i związanych z tym przeżyć. Niewątpliwie śmierć J. K. (3) było przyczyną cierpień fizycznych i psychicznych dla J. K. (1), ale nie doprowadziła do zaburzeń psychicznych mających związek przyczynowy z doznaną szkodą. Nie wpłynęła na zdolność wymienionej do samodzielnej egzystencji, z tego powodu nie wymagała ona również opieki ze strony innych osób (k. 219-222). W ocenie psychologa i psychiatry N. K. po śmierci ojca towarzyszyło poczucie straty, żal, obniżony nastrój, ale z upływem czasu dolegliwości te ustały i nie zaburzają obecnie rodzinnego i społecznego funkcjonowania. Z uwagi na fakt, że powódka J. K. (2) w chwili śmierci ojca miała dwa lata jej emocjonalny związek z ojcem nie był utrwalony. Małoletnie powódki nie doznały trwałego uszczerbku na zdrowiu psychicznym (k. 227-228, k. 233-234). W ocenie Sadu opinie biegłych były jasne, pełne i spójne w zakresie oceny całokształtu negatywnych konsekwencji śmierci J. K. (3) w życiu psychicznym powódek. Zdaniem Sądu z opinii biegłych nie wynika, aby stan psychiczny małoletnich powódek po śmierci ojca i w późniejszym okresie był szczególnie wyjątkowy i odbiegał od stanu typowego w takiej sytuacji. Wobec powyższego Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o wydanie opinii uzupełniającej, albowiem zmierzałaby ona jedynie do przedłużenia postępowania sądowego, nie wnosząc żadnych istotnych okoliczności do poczynionych ustaleń.

Z zeznań strony powodowej wynika, że problemy związane z silnym przeżywaniem zaistniałej tragedii ustąpiły. J. K. (1) nawiązała relację z innym mężczyzną, z którym ma dziecko i który akceptowany jest przez powódki również w roli ojca. Okoliczność ta ma niewątpliwie znaczenie z punktu widzenia załagodzenia skutków śmierci męża, ojca oraz w kategoriach oceny miary poczucia osamotnienia i bezradności związanej z niemożnością odnalezienia się w nowej sytuacji życiowej.

Mając na względzie wszystkie podniesione wcześniej okoliczności należało uznać, iż kwota, która czyni należycie zadość krzywdzie powstałej na skutek śmierci J. K. (3) po stronie powodowej winna się kształtować na poziomie 40.000 złotych.

Jednocześnie Sąd uznał, że uwzględnienie powództwa w zakresie przewyższającym powyższe kwoty, w okolicznościach niniejszej sprawy, stanowiłoby źródło i przyczynę dla nieuzasadnionego wzbogacenia po stronie powódek.

W tym stanie, na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. i art. 23 k.c. oraz art. 481 § 1 i 2 k.c., Sąd zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz J. K. (1), J. K. (2) i N. K. kwoty po 40.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia (...) do dnia zapłaty (punkt I wyroku) oddalając powództwo w pozostałej części (punkt II wyroku).

Strona powodowa domagała się zapłaty kwot po 4.915,07 złotych tytułem skapitalizowanych odsetek za naruszenie dobra osobistego za okres od dnia (...) roku do dnia (...) roku wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Żądanie to w ocenie Sadu nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia. Konstrukcja prawna do żądania odsetek przez wierzyciela od dłużnika za czas opóźnienia zakłada, że dłużnik wiedział nie tylko o obowiązku świadczenia na rzecz wierzyciela, ale także znał wysokość świadczenia, które ma spełnić. Zdaniem strony powodowej pozwany odnosząc się w piśmie z dnia (...) do zgłoszonego przez powódki w toku postępowania likwidacyjnego żądania wypłaty zadośćuczynienia miał świadomość obowiązku świadczenia oraz jego wysokość, dlatego też odsetek od kwoty zadośćuczynienia domagała się od dnia (...) roku.

Specyfika świadczenia zadośćuczynienia pieniężnego jest jednak tego rodzaju, że jego wysokość nie jest ściśle określona przez przepisy prawa, ma charakter ocenny. Z tej przyczyny, dłużnik, który zna wyłącznie wysokość żądania uprawnionego, nie ma pewności, czy żądana kwota zadośćuczynienia jest słuszna nie tylko, co do zasady, ale również, co do wysokości. W realiach niniejszej sprawy żądanie zadośćuczynienia było sporne przede wszystkim co do wysokości. Sąd w toku postępowania sądowego przesłuchał na okoliczność rozmiarów krzywdy doznanych przez powódki szereg świadków, dopuścił dowód z opinii biegłych w celu ustalenia stanu zdrowia powódek. Zwrócić należy uwagę również na fakt, że w toku postępowania likwidacyjnego powódki zgłaszając pozwanemu żądanie zapłaty zadośćuczynienia wskazywały kwoty 200.000 złotych, w pozwie zaś kwoty te ograniczyły do 100.000 złotych. Nie sposób więc zasadnie twierdzić, że już w dniu (...) pozwany znał całokształt sytuacji powódek i mógł ocenić zasadność zgłoszonego roszczenia. Wobec powyższego Sąd, na podstawie art. 481 § 1 k.c. w tym zakresie powództwo oddalił (punkt II wyroku)

Orzekając o kosztach procesu Sąd miał na względzie treść art. 100 k.p.c., w myśl którego w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. W niniejszej sprawie strona powodowa uzyskała łącznie kwotę odpowiadającą niespełna połowie dochodzonych roszczeń (łącznie wnosili o 314.745,21 złotych, zaś zasądzono łącznie kwotę 120.000 złotych), co oznacza, że zaistniały w sprawie podstawy do wzajemnego zniesienia między stronami kosztów procesu, o czym na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 6, § 2 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j.t. Dz.U. 2013r., poz. 490), orzeczono w punkcie III wyroku.

Nadto stosownie do wyniku sprawy, w oparciu o art. 113 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (j.t. Dz.U. 2014r. poz. 1025 ze zm.) i art. 100 k.p.c., Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (...) kwotę 6.000 złotych tytułem częściowej opłaty od pozwu, od której powódki były zwolnione oraz kwotę 987,54 złotych tytułem zwrotu wyłożonych wydatków, zaś od powódek z zasądzonego roszczenia kwotę 1.610 złotych tytułem zwrotu wyłożonych wydatków, zaś w pozostałej części z uwagi na trudną sytuację majątkową powódek odstąpił od ściągnięcia od nich reszty opłaty od pozwu (punkt IV wyroku).